

Beogradskie Novine

Br. 71.

BEOGRAD, petak 15. marta 1918.

Izaze:

dnevno u jutro, ponedjeljkom poslijepodne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajnjim zaposjednutim od c. i kr. država po cijeni od	10 helera
U Beogradu sa dostavom u kuću	12 helera
U zagranici	30
U inozemstvu	40
Oglesi po cijeniku.	

Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajnjim zaposjednutim od c. i kr. država po cijeni od 200
U Beogradu sa dostavom u kuću 300
U zagranici 300
U inozemstvu 400

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topičin venac broj 21. Telefon br. 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 245.

Godina IV.

RATNI IZVJESTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera

Kb. Beč, 14. marta.

Istok.

Rumunji su ispraznili i posljednji uski prostor austro-ugarskog zemljишta, koji je do sad bio u njihovim rukama. Istok monarhije sad je potpuno slobodan poslije teškog ratnog tereta od tri i pol godine.

Odesa je od juče poslije podne u rukama saveznika. Dok su njemački bataljoni nastupali sa zapada, prethodnica jedne austro-ugarske divizije, pod vodstvom general-majora Zeidlera, prodrla je preko željezničke stanice za robu u grad.

Talijansko bojište:

Talijanski stjenoviti položaji na južnoj visoravni grebena Pasubio bačeni su juče u znatnom prostranstvu u vazduhu. Naše su mine imale strahovit uspjeh. Naša odjeljenja zapošjela su polje ruševina.

Naćelnik glavnog stožera.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva

Kb. Berlin, 14. marta.

Zapadno bojište:

Neprijateljsko topništvo razvito je živahnim djelatnost u pojedinim odsjecima između Lysa i Scarpe, obosostrano Maasel ioko Sondgaua u predjelu Altkircha. Na ostalom frontu bila je vrlo živahnna uznemirujuća paljba. Manje pješačke borbe na predpoložajima.

Juče je u vazdušnoj borbi sa zemlje oboren 17 neprijateljskih letjelica i 3 izvidnička balona.

Iz jedne neprijateljske eskadrile, koja je letila prema Freiburgu, oboren je na frontu 3 letilice. Konjički satnik barun pl. Richthofen je postigao svoju 65. vazdušnu pobedu.

Istok.

Njemačke čete, koje su u sporazu mu s rumunjskom vladom nastupale od Braille preko Galaca-Bendery prema Odesi, poslije borbe sa razbojničkim četama kod Moldowanka zaposjele su Odesu. Njima su od Šmerinka slijedile austro-ugarske čete.

Na drugim bojištima nema ničeg novog.

Prije zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

PODLISTAK

Sto je Srema, toga više nema!

(Svršetak.)

Aca i Tasa to slušaju i ne slušaju. Njih ta psihologija preveć ne zanima, a da pravo kažemo, ne zanima ona ni braca Jovana, ali on je navikao tako govoriti, pa govoriti, jer je u društvu, a pjevati ne smije.

Prvi pjeti otpjevaše već davno, ali oni ih nijesu čuli, otpjevaše i drugi, i žarka zora planu, ali nit su oni čuli pjetje, nit su opazili, da je svanulo.

Nedjelja, dan Gospodnjeg, osvanu lije i krasan. Dobri se ljudi bude u toplim posteljama, nazivaju jedno drugome „dobro jutro“ i spremaju se, da izidu u svijet. Samo se komšije braca Jovana dgoše mrki i ljetuti. Vrijedne domaće spremaju košare i torbe, da izidu na pijacu. A njih trojica baš ispli cijeli oku, pa se gledaju i smišljaju šta će.

— Ja bili nešto jeo, — huknu Aca.

— A šta 's, nebore, kad nema u nas pare? — odgovori mu braca Jovan.

— Pardon, pardon!, molim, da se društvo ne vredjal. Ja imam još cijeli sekser! — ispriča ga Tasa.

— Ja bili nešto jeo, — huknu Aca.

— A šta 's, nebore, kad nema u nas pare? — odgovori mu braca Jovan.

— Pardon, pardon!, molim, da se društvo ne vredjal. Ja imam još cijeli sekser! — ispriča ga Tasa.

Odesa u rukama središnjih vlasti.

Pašić i dalje predsjednik ministarstva. — Novo nasilje sporazumnih sila protiv malih naroda

Neočekivani uspjesi

Ako čovjek baci pogled u natrag na tok svjetskoga rata sve do njegovog početka, to pri zdravom razmišljanju mora doći do uvjerenja, da su najnoviji dogadjaji na istoku donijeli uspjhe, na kakve ni najveći optimista još prije nekoliko godina ni u snu nije smio pomisliti. Decenijama bila je Rusija u pojmovima mislenog Evropljani na napose za vojnju „džinska Imperija“, koja je zahvaljujući svojoj vojnoj i privrednoj moći bila politički faktor prvoga reda. Kada su u jesen 1914. god. Austro-Ugarska i Njemačka odlučnom snagom stali na put istočne džinu, pa su ipak morale korak po korak odstupati pred ogromnom brojnom nadmoćnošću, mislili su predjivači svjetskoga požara, da već slobodno mogu likovati. U taboru središnjih vlasti pak došlo je opasnošću od nebrojenih masa Nikolaja Nikolajevića do prikupljanja svekolike energije za borbu, za koju je svak bio svestan, da je to borba na život ili smrt. Rusija je u svakom pogledu bila glavni vojnički protivnik, a gotovo neiscrpni i do stuposti odani ljudski materijal ruske imperije bio je argument, koji bi po neki put pokolebao vjeru u pobjedu i hladnokrvnih vodja, koji su računali samo s stvarnim činjenicama. Ali dogadjaji na Tarnovu i Gorlicu dokazali su, da i ruski kotos nije bio u stanju, da se mjeri sa složnom snagom, koja se svakim danom borila dušom i tijelom za pobjedu. Sve se više rušio nimbus nepobjedljivosti, što ga je ruska imperija uživala, a u mjestu njega počeo se sve jasnije ukazivati znaci unutarnjeg raspadanja. Revolucija, do koje je dočinje došlo i koja je bila u jakoj uzročnoj vezi sa porazima na bojištima, potpuno je učinila snagu Rusije, a mir, koji se pojavio kao prirodna posljedica takvoga sloma, konačno je učinio kraj pojmovima, čije su ime evropski državnici još prije pet godina izgovarali sa strahopštanjem i bilježili ga u političkom „kontu“ kao gigantski stav.

Danas, u četvrtoj godini svjetskoga rata, stvar stoji tako, da je pojman „Rusija“ sveden na čisto geografsko ime. Bična imperija, koja je u mirno doba obuhvatala 22.296.727 kvadratnih kilometara, izgubila je sada u zemljisku 1.454.987 kvadratnih kilometara, a to je zemljiste, koje po svojoj zemljiski, koje po svojoj zemljiski prevazišla ukupnu teritoriju Austro-Ugarske i Njemačke. Od nekadašnjih 151.334.200 stanovnika Rusije, danas je u njenom državnom sastavu ostalo samo još 90.149.500 duša, što znači gubitak u stanovništvu od 61.184.700 žitelja. Ovaj gubitak, koji za državu, kakva je veliki Istočni su-

sjed monarhijin, znači mnogo više nego li gubitak, što ga je pretrpila u zemljisku, naročito se jasno ogleda u svojoj veličini, kada ga uporedi sa brojem stanovništva evropskih država. Tako je prema statistici od 1900. godine gusto naseljeno njemačko carstvo brojalo 56.367.178 milijuna stanovnika, a to je manje duša, nego što ih je Rusija izgubila ovim ratom; pošto taj gubitak ne iznosi mnogo manje od 70 milijuna, to on za malo predstavlja isto onoliko koliko ukupno stanovništvo Francuske i Italije.

Statistike i razmišljanja ovakve vrste vrlo su zgodni, da jasno prikažu veličinu uspjeha, što su ga prema glavnom protivniku izvojevale volja za pobjedom i neumoljiva žilavost četvornog saveza. Naime, dogadjaji, kojima je počeo temelj u karpatskim bitkama, a koji su slavno produženi majskom ofenzivom 1915. godine djeleli još i budućnosti. Bez tih pobjeda ne bi došlo do revolucije, a da nije bilo revolucije, ne bi se danas nekadašnji ruski prijatelji šumjali pred njenim vratima, nadajući se pljački. Tada tek dolazi drugi dio tragedije: Japan i azijski narodi, koji su stekli svijest o svojoj nezavisnosti, umjeće već izvući koristi iz ruskog sloma i bezobzirno će pobrati plodove onđe, gdje su sijale središnje vlasti. Austro-Ugarska i Njemačka ne samo da su oborile svoga najlučeg protivnika, već su sa tim svojim pobjedama pokrenule pola Evrope i Azije — stvorile su u pravom smislu te tleće komad svjetske istorije. Ovo je dogadjaj, koji prevažilazi čak i najsmjelije fantazije sa strane središnjih vlasti: sudjeluju kakvi su poštovani mali i veći protivnici kao rezultat ovoga rata sa sigurnošću ne samo predskazalo! Monarhiji već je očekivali kao netočno čega bezuslovno nema doći — ažgle sada kako je ispalo.

Svjetska je istorija svjetski sud, a ispred toga suda ne će izbjegći ni ostali protivnici središnjih vlasti.

Pregovori za mir sa Rumunjskom

Berlin, 14. marta.

U Bukureštu su danas ponovo otvoreni mirovni pregovori. U međuvremenu su obosatrano utvrđene pojedinstveni končni miri. Nada je da pregovori ne će više dugo trajati i da će biti moguće, da se u dođuće četiri srednje uglasti definitivni ugovor.

— E, pa to je bogatstvo, — to je gotov doručak! Ažd' da u mesara Tome kupimo pol funte šnicla! — uskljuni Aca.

— Ajde, ajde. Na noge se, braćo, čovjek je biće, koje jede i sve socijalne neprilike potječe baš od želudca. Američki trustovi ne smetaju toliko socijalnom uređenju svijeta, koliko ovaj čovječiji organ, velik otrprilike kao dlan. Dakle i nama ne prestaje drugo, hodočemo li da uzdržimo dobru volju, nego otići da mesara i sav naš imetak uložiti u pol funte šnicla!

— Molim lijepo pol funte šnicla... — Braca Jovan otkreće kraj klupe nekavu stolicu, nasloni glavu i u tijeku čas zaspri. Aca se zauzeo za Tasinu na radžbu i spremao se tačno pripaziti, hoće li ta polovica funte biti odsječena od dobrog komada i kako treba.

— Mesar Tomo nije bio za šaln. On mi prikriči:

— Nemojte, gospodo, rastjerivati mušterije!

— Molim lijepo pol funte šnicla, — zapita Tasa još jednoč, klimajući se neprestano.

— Jest, pol funte! — potvrdi Aca.

— Ne dam ništa, izdirite napolje — viknu na njih Tomo nestreljiv i uzrujan od silnog posla.

— Ta nekate, gospodin Tomo, dajte nam pol funte! — umiješa se Aca, koji je bio najjače gladan, da ga želja za jelom uzdržala još najtreznejšim.

— Napolje! vi pijandure! — povlje Tomo i mahnu krvavom rukom, a zvučna čuška zahvati Tasu usred licu.

— Pardon, pardon!, molim, da se društvo ne vredjal. Ja imam još cijeli sekser! — ispriča ga Tasa.

— Ja bili nešto jeo, — huknu Aca.

— A šta 's, nebore, kad nema u nas pare? — odgovori mu braca Jovan.

— Pardon, pardon!, molim, da se društvo ne vredjal. Ja imam još cijeli sekser! — ispriča ga Tasa.

Novo nasilje sporazumnih sila protiv malih naroda

Ultimatum Holandiji, da sporazumnim silama izda svoj cijeli brodski prostor.

— Kb. Amsterdam, 14. marta.

Dopravljen u red dozvane, da je engleski poslanik u Haagu u ime vlade sporazumnih sila i Sjedinjenih Država Sjeverne Amerike zahtjevao od Holandije, da im izda svoj cijeli brodski prostor, uz odgovarajuće podvozne otplate i naknadu torpedovanih brodova poslije rata, za vožnju izvan zatvorenog područja Holandskoj vlasti je dopušten rok od 8 dana za odgovor. Ako se zahjevje saveznih vlasti ne bi odgovorilo, rekvirirali bi se holandski brodovi, što se nalaze u pristaništima Sjedinjenih Država, a holandski brodovi, koji se nalaze u pristaništima sporazumnih sila, zaplijenili bi se. Osim toga ne bi u tom slučaju Holandija od sporazumnih vlasti dobila žita za hleb.

Krisa srpske vlade

Srpska opozicija za obrazovanje koalicionog kabineta.

(Naročiti brojčav „Beogradskih Novina“.)

Bern, 14. marta.

Srpski poslanik dr. Grujić je izjavio, da je sedanja kabinetna kriza čisto unutarnja stvar, koja je izazvana opozicijom da bi omogućila obrazovanje koalicionog kabineta. Prince Alexander se nalazi na Krfu da bi učestvovao u rješenju krize.

Novi Pašićev kabinet za produženje rata.

(Naročiti brojčav „Beogradskih Novina“.)

Bern, 14. marta.

Kako dozvaju pariški listovi, obrazovanje na Krfu nov Pašićev kabinet, čiji je program produženje rata u Srbiji.

Problem mira

Oplake za mir u Engleskoj.

(Naročiti brojčav „Beogradskih Novina“.)

Berlin, 14. marta.

Sa švicarske granice se javlja: Kako francuski listovijavljaju, prošle subote su u Londonu opklade da će se rat svršiti do juna stajale 3:2, a da će pregovori o miru otvoreni do 31. avgusta: 2:2. Od 1. marta otvorene su opklade i o odstupanju Lloyda Georgea. Posljednje subote su opklade o njegovom odstupanju do 31. maja stajale 4:3, a do 30. septembra

vojnici odbranu, koja ipak nije mogla zaustaviti napadaju. Svi hidroplani vratili su se neoštećen.

Kb. London, 14. marta.

Zvanično: Jedan ili dva neprljajelska aeroplana napali su kasno sinoć obalu od Yorkshirea. Nekoliko bombi palo je na kopno. Izveštaja o gubičku i stvarnoj šteti nema još. Napadaj još traje.

Vazdušni napad na London.

Kb. London, 14. marta.

Gubici prilikom vazdušnog napada svede se na 2 mrtvih i 40 ranjenika. Misli se, da se nalazi još jedan lješ pod ruševinama.

Pokret za slobodu Irske

Englez razočarani Dillonovim izborom.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina".)

Rotterdam, 14. marta.

Iz Londona se javlja: Engleska stampa je izborom Dillon-a razočarana, jer je on strastan nacionalista. Ali ga je baš zbog toga i izabrala irska stranka, koja traži zbljenje prema unijerenim Sinnfeinerima, a za to nije nikao sposobniji od Dillon-a.

Budući tursko-perzijski savez

(Naročiti broj "Beogradskih Novina".)

Bern, 14. marta.

"Temp" javlja: Novo obrazovani perzijski kabinet zastupa miladoperzijsku politiku. Duša vlade je Moftansi Mamalek, koji hoće, da sa Turskom sklopi savez.

Poslije mira sa Rusijom

Kanal između Baltijskog i Crnog mora.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina".)

Lübeck, 14. marta.

O već javljenom velikom projektu kanala između Baltijskog i Crnog mora od Rige do Hersona, koji bi uzevši kao primjer, skratio prenos petroleuma iz Batuma za Hamburg za 3000 km, izradila je trgovinska komora u Lübecku, po analogu sećata grada Lübecka, a u sporazumu s burzanskim odborom grada Rige, opisnu spomenicu i već je predala nadležnom mjestu. U spomenici se veli: Projekt tog kanala je davanja. Intervencije u Rusiju za vezu između Dvine i Dnjepra je bilo uvijek živah. Rige više od 40 godina podnosi velike žrtve u pripremanju tog projekta. Još prije nego što je buknuo rusko-japanski rat bio je obrazovan jedan engleski, a kasnije i francuski financijski sindikat. S proljeća 1914. god. bio je projekt ruske vlade izradjen. Državna duma je odobrila kredit od 30 milijuna rubalja, podijeljen na 5 godina.

Spomenica govori iscrpmo o koristi kanala za Rigu i Njemačku. Od najveće je važnosti skraćivanje transporta za sjevero-evropska pristaništa. Noden put od Odese do Hamburga bi se za polovinu skratio. Jedan tovarni brod od Hersona do Rige trebao bi 12 dana, podvoznina do Hamburga bi bila za trećinu smanjena. Spomenica zatim ukupno ističe: 2500 km, dugi vođeni put silno bi pojačao sposobnost Rusije za potrošnju njemačkih industrijskih proizvoda, a jednovremeno bi znatno pojeftinio dobavku ruskih pro-

izvoda za Njemačku. Istočno-morska plovida bi bila znatno zaposlena. Położaj njemačkih sjevero-morskih pristaništa Hamburga i Bremena, koji je utakmicom holandskih i belgijskih pristaništa jako oštećen, znatno bi se poboljšao potiskivanjem plovide na crnomske pristaništa okolo Gibraltara. Spomenica preporučuje, da Njemačka potpomogne finansijski Rusiju u radovima, koji se imaju preduzeti na ruskom zemljištu.

Podmornički rat

NOVA POTAPLJANJA.

Kb. Berlin, 14. marta.

Wolffov u red javlja: Jedna od naših podmornica (zapovjednik kapitan-lajtnant Gausser) uništila je u zabranjenom području oko Azora brodskog prostora od ukupno 22.000 bruto registrovanih tona. Taj je brodski prostor pripadao dijelom neprijatelju, a dijelom je stajao u službi neprijatelja. Među potopljenim brodovima nalazio se naoružani engleski oklopni brod "Artesta" (2767 tona), engleski brodić "Mac Key" (345 tona), grčki brodići "Tannina" (4191 tona) i "Chasiton" (3300 tona), talijanski naoružani parni brod "Atlante" (5437 tona), talijanska "barka" "Francesco" (1093 tone). Tovar tih brodova sastao je se iz mjeđi, lima, gumije, duvana, opijuma, kože i životnih namirnica, a bio je upućen iz Sjedinjenih Država za francusku i talijansku pristaništa. S dva, sa 7,6 cm. topovima naoružana broda, prenijeli smo mjeđi, lima i gumije.

U istočnom Sredozemnom moru jedna je od naših podmornica (zapovjednik pomorski natporučnik Sprengert) potopljeno 6 parnih brodova i 2 jedrenjaka s ukupno po prilici 26.000 bruto registrovanih tona. Naročito se uzeća paska na transportni saobraćaj između Aleksandrije i Port Saida. Potopljeni su brodovi bili naoružani. Po njihovoj se jakoj prutnji dade zaključiti, da su bili krcati dragocjenim tovarom. Jedan je brod, koji je torpedovan na sirijskoj obali, a koji je plovio smjerom prema Jaffi, bio krcat muncijom. Tako se bar moglo zaključiti po neobičnoj detonaciji. Podmornica je dalje jednim torpednim hitcem pogodila jednog krstaša tipa "Arabic", koji je imao zaštititi potopljene brodove.

Nadžnak admiralstvog stožera mornarice.

Najnovije brz. vijesti

Talijanske neurednosti.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina".)

Haag, 14. marta.

Američki listovi optužuju talijanskog poslanika u Washingtonu i talijansku komisiju za kupovinu zbog teških neurednosti. Senator Marconi izjavio je saradniku "Epoce", da prediže upravo strahovite stvari, koje vlada mora bezobzirno izjasniti, jer će inače biti izgubljen talijanski ugled u Americi.

Sa Balkana

SRBIJA.

Pobuna medju četama na mađedonskom frontu.

Njemački listovi javljaju, prema vijestima iz vjerodostojnog izvora, da je prije nekog vremena medju srpskim četama nastala velika po-

buna protiv Francuza. Francuzi je velikim naporom pošlo za rukom, da se Srbi savladaju: 28 časnika je uapšeno i odmah strijeljano.

RUMUNJSKA.

O mirovnim pregovorima.

Poslovi u kraljevskom dvoru Controceni, gdje se drže sjednice političkog, vojnog i trgovinsko-političkog odbora, teku sa svim povoljno. Zahtjevi austro-ugarskih delegata ograničavaju se poglavito na ispravku erdeške granice a u cilju zaštite Ovozdene kapije i petrošenskih rudokopa, dok se privredni zahtjevi opet poglavito odnose na uvoz petroleuma i poljoprivrednih proizvoda. S njemačke strane obraća se glavnja pažnja privrednim uslovima. Prije svega dolazi u vidu učešće Njemačke u rumunjskoj petroleskoj industriji i osiguranje viška rumunske hrane na duže vrijeme. Ratne odštete u govoru neće biti, a učinjene rekvizicije, čija vrijednost iznosi od prilike jednu milliardu, stavice se u račun Konstanca ostave otvorena kao izlazna tačka za rumunjsku trgovinu na moru. Time se stvara drugi most između Njemačke s jedne i Crnoga mora i Azije s druge strane.

TURSKA.

Nezavisni Turkestap.

"Waky" javlja, da je cijelo stanovništvo p. iznalo vladu n. za i n. Turkestana. Na inicijativu vlade osnovan je narodni savjet, koji ima da budi narodnosnu svijest kod tursko-tatarskih vojnika, čiji broj iznosi milijon i po. Poslani su telegrafski pozdravi vladama Krima, Kavkaza, Buchare i Chiwe. Poslike uspostave brzojavog saobraćaj poslaće se pozdrav i turskoj vladi. U turkestansku vladu izabrane su i dve žene.

Predavanje profesora Verebely-a u Beogradu

Sutra, u subotu, u 6 sati uveče, održće se u hirurškom odjeljenju pričuvne bolnice "Brčko" opet vojno-jurški veče. Tom pričurom držaće predavanje jedan od najiskusnijih i najpoznatijih ratnih hirurga, stožerni nadležničnik profesor dr. Tibor Verebely iz Budimpešte, i to o "korektivnim operacijama ekstremiteta kod ratnih ozljeda."

Profesor Verebely će u ovome predmetu razviti misli o jednom polju ispitivanja, koje je od najvećeg značaja, te je hirur je stavljao pred veoma jak komplikaciju, koje su kadšto izgledale, da se ne mogu riješiti. Cij jekara bio je u tome, da invalidi, osakacene i amputovane, učine veselima i sposobnima za rad što im je većim d'jelom i uspjelo. Profesor Verebely imao je takođe velikih uspjeha na tom polju, što se ima prisipati ulaganju, punom dubokog razumijevanja, u hirurška pitanja, kao i u ostale medicinske stručne znanja.

Razmjerno malo bilo je onih, koji su se usudjavali, da udaju u tu oblast, koja je još prije kratkog vremena označavala granicu hirurškog znanja. Pa ipak je džnovski rad savladan, koji je imao hiruršku pomoći, da dodju do takve velikih uspjeha, kako to upravo samo rat može.

Profesor Verebely je imao prve uspjehe kao hirurg na Kocherovojoj klinici u Bernu. Tamo izvršeni radovi dali su podovala, da je naskoro pozvan u domovinu, gdje je za kratko vrijeme postao docent i vanredni profesor, kome se mogla povjeriti uprava jedne budimpeštanske bolnice. Godine 1914. imenovan je upravnikom III. hirurške sveučilišne klinike.

stot u Španiji, 65. godine edil (aedius), a 63. godine, vrhovni pontifex. Za vrijeme Catilinove zavjere držao se rezervisano, pa je tek u odsudnoj sjednici senata govorio protiv smrte kazne za zavjerenike. Zatim je otišao kao proprietar u Španiju, odakle je platit svoje ogromne dugove (po današnjoj vrijednosti preko 30 milijuna). Kada se Caesar vratio u Rim, bio se vratio i Pompej sa svoga pohoda, pa je bio nezadovoljan, što mu senat nije htio odobriti mjeru, preduzete u Ažili i nadoknadi učinjene troškove. Da bi lakše prodro sa svojim zahtjevima, Pompej se 60. godine sa Caesarem i Crassom (Crassus-om) udružil u takozvani „priu-triumvirat“. Po njihovom medju-sobnom sporazumu izvođevali su iduće, 59. godine pr. Hr. u senatu Caesarev izbor za konzula. Kao konzul Caesar je raspodelio zemljišta za 20.000 sironašnih gradjana. Po isteku svoga konzulovanja, Caesar dobiti na upravu cisalpinsku Galiju, a dočnije i transalpinsku Galiju, 58. godine odozna svoju novu dužnost i još iste godine povede rat za konzularni osvajanje i poravnanje transalpinske Galije (današnje Francusku sa susjednim pokrajnjama), koji je sa uspjehom dovršio 50. godine. To je svoje vojne povijest opisao Caesar u svojim čuvenim knjizi „Commentarii de bello gallico“, kojom je on po jasnosti i preciznosti sile i prikaza u red latinskih klasičika, a koja se danas čita u svima gimnazijama na svijetu. Tim ratom Caesar je sebi stvorio nepobjedljivu i njemu slijepo odanu vojsku, koju ima zahtvati svoje dočnije uspjehe. Glavni su momenti Cezarovog vojne povijesti u Galiji: prvo je pobedio Helvetane, pa zatim suevskog kneza Arlovista, pa 57. godine Belge, pa 56. godine Aremorike, 55. i 53. godine prelazio je preko Raine, a 55. i 54. godine u Britaniju, 52. godine suzbio je opšti ustanci Galaca, koji su se bili podigli pod vodstvom hrabrog vojvode Vercingetorkisa, koga je Caesar pobijedio u bitkama kod Gerovije i Alesia. 50. godine Galija je bila potpuno pokorenata, pa je i u kulturnom pogledu nastalo naglo porimljavanje te zemlje. U međuvremenu je Pompej u Rimu naišao na sve veći otpor, te je morao da se obrati Caesaru za potporu. 58. godine Pompej, Caesar i Crassus obnove svoj triumvirat, ali je taj njihov savez ubrzo olabavljenu smrću Crassovom i smrću Caesareve čeke, a Pompejove supruge Julije. Sad je nastalo sve otvoreno suparništvo između Pompeja i Caesara. Pompej zazirnući od pobledenosnog osvajača Galije, opet se približio senatu, te bude 52. godine izabran za konzula. Sad je Caesar tražio od senata, da može ostati u Galiji, a da se ipak može kandidovati za konzula, a optimatima u senatu opet je prije svega bilo stalo do toga, da Caesara odvoji od vojske. 49. godine senat donese odluku, da Caesar ima da raspusti smješta vojsku ili da će ga u protivnom proglašiti za neprijatelja države. Januara 49. godine Caesar se odluči na gradjanski rat. Kada je prešao preko rijeke Rubikone, koja je sačinjava granicu njegove provincije, tvrdi se, da je rekao: „Alea jacta est!“ („Neka bude bačena kocka!“). Te su riječi preše u poslovicu, ali je, kao što smo tu skoro iznijeli u našem listu istorijski govorovim pouzdano dokazano, da Caesar te riječi nije rekao. Za dva

Kad je izbio svjetski rat, imenovan je profesor dr. Verebely komandanom jedne vojne bolnice, gdje je imao prilike, da pore velikog materijala u bolesnicima mjesi pravično zadatke, koje je rat stavlja u uređaji. Za vrijeme rata izdao je više rasprava o ozleđenim sudovima, transplantacijama kostiju, uspši sma liječenja kod šava živaca. Držao je više predavanja, kao prošle godine povodom v. o lječarske sjednice II. vojske o povredama sudova, izazvavši time opšti interes. Sve njegove rasprave čine osnovni rad za daljnje ispitivanja na poju patologije.

Predavanje je zahtijevalo sve kruge. Profesor dr. Verebely je učinio prilike, da se drže sjednice političkog, vojnog i trgovinsko-političkog odbora, teku sa svim povoljno. Zahtjevi austro-ugarskih delegata ograničavaju se poglavito na ispravku erdeške granice a u cilju zaštite Ovozdene kapije i petrošenskih rudokopa, dok se privredni zahtjevi opet poglavito odnose na uvoz petroleuma i poljoprivrednih proizvoda. S njemačke strane obraća se glavnja pažnja privrednim uslovima. Prije svega dolazi u vidu učešće Njemačke u rumunjskoj petroleskoj industriji i osiguranje viška rumunske hrane na duže vrijeme. Ratne odštete u govoru neće biti, a učinjene rekvizicije, čija vrijednost iznosi od prilike jednu milliardu, stavice se u račun Konstanca ostave otvorena kao izlazna tačka za rumunjsku trgovinu na moru. Time se stvara drugi most između Njemačke s jedne i Crnoga mora i Azije s druge strane.

Predavanje je zahtijevalo sve kruge. Profesor dr. Verebely je učinio prilike, da se drže sjednice političkog, vojnog i trgovinsko-političkog odbora, teku sa svim povoljno. Zahtjevi austro-ugarskih delegata ograničavaju se poglavito na ispravku erdeške granice a u cilju zaštite Ovozdene kapije i petrošenskih rudokopa, dok se privredni zahtjevi opet poglavito odnose na uvoz petroleuma i poljoprivrednih proizvoda. S njemačke strane obraća se glavnja pažnja privrednim uslovima. Prije svega dolazi u vidu učešće Njemačke u rumunjskoj petroleskoj industriji i osiguranje viška rumunske hrane na duže vrijeme. Ratne odštete u govoru neće biti, a učinjene rekvizicije, čija vrijednost iznosi od prilike jednu milliardu, stavice se u račun Konstanca ostave otvorena kao izlazna tačka za rumunjsku trgovinu na moru. Time se stvara drugi most između Njemačke s jedne i Crnoga mora i Azije s druge strane.

Predavanje je zahtijevalo sve kruge. Profesor dr. Verebely je učinio prilike, da se drže sjednice političkog, vojnog i trgovinsko-političkog odbora, teku sa svim povoljno. Zahtjevi austro-ugarskih delegata ograničavaju se poglavito na ispravku erdeške granice a u cilju zaštite Ovozdene kapije i petrošenskih rudokopa, dok se privredni zahtjevi opet poglavito odnose na uvoz petroleuma i poljoprivrednih proizvoda. S njemačke strane obraća se glavnja pažnja privrednim uslovima. Prije svega dolazi u vidu učešće Njemačke u rumunjskoj petroleskoj industriji i osiguranje viška rumunske hrane na duže vrijeme. Ratne odštete u govoru neće biti, a učinjene rekvizicije, čija vrijednost iznosi od prilike jednu milliardu, stavice se u račun Konstanca ostave otvorena kao izlazna tačka za rumunjsku trgovinu na moru. Time se stvara drugi most između Njemačke s jedne i Crnoga mora i Azije s druge strane.

penzionera, rođena Veličković, premisnula je 13. ov. mj. Pogreb 15. ov. u 2 i pol sati poslije podne. Stan: Poslanička br. 72.

Da se lave porodice brodara Šrp. Brod. Druž-tva radi prijema novčane pomoći.

Radi prijema novčane pomoći, potrebitno je da se jave g. Kostić D. Glavinić, biv. ministru, stan Kosmajska ulica br. 41., ma koga dana, sem nedjelje, od 3 i pol do 5 sati poslije podne:

Katarina Sekulić, poslužitelja: Antonija V. Todorovića, kapetana; Ljubica Ilijić, mati kontrolora; Aleksander Tanasijević, vrš. d. kontrolor; Leposava Popovića, mašinovodje; Emilia Ivanišević, mati čuvare maš.: Ante Đordjević, čuv. maš.; Milan Marković, čuv. maš.; Zorka Živkovića, čuv. maš.; Danica Stamenkovića, udova ložača; Milica Čapica, ložača; Mašinka Petkovića, ložača; Natalija P. Jerotića, ložača; Persida Vasiljevića, ložača; Darinka Milenković, mati mornara; Julka Jovanovića, brod. krmara; Arandžel Pavlović, krmar; Vaso Milanović, krmar; Katarina Nikolića, krmara; Katarina Blažića, krmara; Ljubica Mihalovića, krmara; Zorka Popovića, krmara; Magdalena Radovanovića, krmara; Berta Miladinovića, krmara; Ljubica Stamenkovića, krmara; Djurdija J. Stefanovića, mornara; Nikola Radovanović, radenik; Žarka Mladenovića, stegnara; Joca Donović, magacijonar; Ruža Marković, portra; Ljuba Drobnjak, čuv. mašna; Milica Krstića, majstora; Milka M. Markovića, bravara; Tomaja S. Antonijevića, šupera; Katarina Krstića, šupera; Evica Mojića, šupera; Sofija Milošća, šumara; Natalija Radomirovića, stegnara; Marija Radosavljevića, bravara; Stana Jovanovića, matroze; Ruža Stojadinovića, radenika; Marija Miliutinovića, šumara; Katica Djordjevića, nadzornika; Cveta Marjanovića, radenika; Jutka Nikolića, radenika; Polka Savića, manipulanta; Natalija Djurišića, bravara. Svaki treba da ponese prijavnu listu, radi legitimacije.

Magjarska čitaonica u Zemunu.

1. februara obnovljena je magjarska čitaonica u Zemunu, koja je bila obustavila rad 3 i po godine, a koja sad ima 163 člana. Prilikom glavnog izbora, održatog 10. o. mj. izabran je za predsjednika g. Bernhard Farkas, direktor ug. banke u Beogradu, za potpredsjednika kapetan Molnár, a za tajnika g. Robert Paulović.

Presejeno takseno-poresko odjelenje opštine grada Beograda.

Takseno-poresko odjelenje opštine grada Beograda, koje se do sada nalazio u zgradi na uglu Vasine i Dobračine ulice presejeno je u zgradu, gdje se nalaze i ostale kancelarije opštine grada Beograda u ulici Kralja Aleksandra broj 7.

Novi cjenovnik mesa.

Na osnovu novih cijena za živu stoku, koje je utvrdila intendantura c. i k. glavne vojne gubernije, za prodavnicu opštine beogradske važe ove prodajne cijene mesa: kilogram govorjeg mesa 5 kruna, ovčjeg i jagnjećeg 5.40 krune.

Cijene za svinjsko meso podijeljene su u tri vrste. Tako kilogram mesa od mljavih svinja staje 4.60 kruna, boljih 5.80, a šunkaša 6.80 kruna.

Javna prodaja.

Po odluci starateljskog suda izložice se javnoj prodaji zaostavština poč. Jovana Mladenovića na dan 18. marta ove godine u njegovom stanu u ulici Rudničkoj broj 3. Prodaja će početi u 9 sati prije podne. Pozivaju se kupci, da na ovu prodaju dođu.

"istorijska riječ"), nije se ni htio braniti. Srušio se pred mramornim kipom svoga nekadanjeg suparnika Pompeja. Caesar ne samo da je bio slavan vojskovođa i državnik, već je bio ugledan i kao književnik i naučnik univerzalnog obrazovanja. Kao što rekosmo njegovi "Commentarii" galskoga rata uvršteni su na navjek u klasična djela latinske književnosti. Kao nastavak toga djela skupljeni su docnije njegove uspomene na gradjanske ratove pod naslovom "Bellum civile". — 15. marta 1836. godine rodjen je u Berlinu književnik Paul Heyse. Studirao je u Berlinu i Bonnu, pa je docnije duže vremena živio u Mnichenu. Heyse je kao književnik vrlo mnogostruk. Kao filozof prikazao se prvi put zbirkom "Gedichte" (1871. god.), pa "Skizzenbuch"-om (1877. godine), pa zbirkom "Verse aus Italien" (1880. godine), za kojom su došli "Neue Gedichte und Jugendlieder" i najzad "Ein Winterstagedbuch" (1903. godine). No glavno Heyse-ovo polje rada jeste novela. Tu se nižu zbirke: "Novellen" (1855. godine), "Neue Novellen" (1858. godine), "Meraner Novellen" (1864. godine), "Fünf neue Novellen" (1866.

godine).

„Ein neues Novellenbuch" (1871. godine), „Das Ding an sich und andere Novellen", „Troubadournovellen", „Der Roman einer Stiftdame" i t. d. Svojim lijepim prikazom i živim detaljima mnoge su od ovih novela prava remek-djela. Dalje je Heyse dao nekoliko episkih spjevova, a mnogo je radio i na dramskoj književnosti. Od dramskih djela pominjemo: "Die Babineeren", "Ludwig der Bayer", "Hadrian", "Don Juan's Ende", "Ehre um Ehre", "Das Recht des Stärkeren" i t. d. kao i komediju: "Gott schütze mich vor meinen Freunden" („Čuvaj me, Bože, mojih prijatelja"). Prvi veći roman Heyse-ov bio je "Kinder der Welt", a za njime su došli romani „Im Paradiese", „Merlin" i „Über allen Oipfeln" Heyse je umro 1914. godine. — 15. marta 1898. godine umro je u Londonu znanimeni engleski tehničar Henry Bessemer. Rodjen je 19. januara 1813. godine u Herfordshire-u. Od njegovih pronašlaka najvažniji je sistem za dobijanje naročitog čelika, koji je po njemu prozvat "Bessemerov čelik". 1879. godine dobio je Bessemer pljesmstvo.

—

Dobitnik je 1914. godine Nobelove nagrade za kemiju.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (22 mm široko) staje . . . . . 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamarskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Krusa 4
 Mali oglasnik Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

: MALI OGLASI :
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

DIPLOMIRANI DENTIST

Beograd, Kralj Milana ul. 57,
 Specijalista za vještacke zube u zlatu i kaučiku po najboljim američkim metodama. Izrada solidna. Materijal najbolje kakve. Prima od 8-12 i 2-6 sati po podne. 1045

ZUBNI LJEKAR

KRISTINA ORLUŠIĆ

Beograd, Terazije br. 9.

1. sprat.

Ord. od 8-12 prije podne,

i od 2-6 poslije podne.

Vještacki zubi u zlatu i kaučiku, sve vrste plombe, vađenje zuba bez bola, — Ije

njenje i čišćenje zuba. 35334-1

Kupovine i prodaje.

Ženske cipele

oltice i duboke, odlične, predati materijal, br. 34-38. Po-
 voljne cijene. Na par i na
 više. Radnja Kralja Aleksandra
 ulica 10. 3519-2

Pirotec čilićove i zavese

kupujem, placam dobro. Djoko
 K. Vasiljević, trg. Knez Miha-

jlović br. 184. 35618-3

Na prodaju Kasa Nr. 3.

sa duplim ključevima dobro o-
 čuvana i 2 mašne šlave, 1

Susterska. Za adresu u upravi

ovoga lista pod Šifrom Kasa

819". 35603

Na prodaju

1 kancelarijski put, 1 ogledalo,

1 divan (ottoman) i 1 orman.
 Uputiti u administraciju ovog

lista pod "Prodaja 829".

35647-2

Modiskinjama u Unutrašnjosti!

Preporučujem veliki izbor
 ženskih stamnih šešira za
 letnju sezonu. W.H. Schöber-

ger, Saborna 30. 35659-2

Planino

ili kratki glasovir u dobrom
 stanju, uzeo bi pod kriju uz
 dobro mjesecnu platu. Cijenj.
 ponude: Helmzel, nadporučnik
 Dosiljeva ul. 30. 1. 35619-8

Na prodaju

muško odjelo, žaket, prsluk i
 pantalone dobro očuvano. Mu-
 šlike cipele Šver Štride Nr.41. ne nošene. Uputiti Alek-
 sandrova ul. 84. od 2-3 poslije

podne III. vrata. 35681

Mudjam za prodaju

metle prve vrste vezane na
 drveni držak. Uputiti u upravi

lista pod "Metle 832".

35646-2

Namještenja.

Traži se

za postugu, u jednoj dobro
 kući bez djece, mjeđa djevoj-
 čica ili starja žena, koja bi bila
 učna kućevnina postovana. Do-
 glava platu, hrana i stan. Javiti
 se: Deligradska ul. br. 28.

35668-8

Nudi se kuharicu

pri menziji ili u bolnici i kod
 porodice članovnika.

Uputiti u upravi lista pod

Kuharica 821". 35697-8

Berberski pomoćnik

traži se da stupi odmah u po-
 tau. Uputiti u kafani "Dva po-
 bratima", Makedonska 37.

35669

Potreban je

djak

za advokatsku kancelariju. Ja-
 viti se od 8-9 sajta Kneževine

Ljubice 10. 35688-3

ŽENE ZA RAD

potrebne su 1094-3

GRAND HOTELU".

Stanovi.

Stan

sa dve sobe, predobjedin i kuj-
 nicom, izdaje se odmah u Bi-
 zojskoj ulici 23. Za cijenu i
 uslove obratiti se u Detanskoj

ulici 15. 35623-4

Traži se stan

za 3 sobe, predobjedin, kujna,
 soba za mladje, kupatilo, špajx,
 podrum, električno o-
 svetljenje, po mogućnosti za-
 večna kuća s baštom, na isto-
 nom ili zapadnom Vračaru.

Ponude slati u radnju Gjoka

K. Vasiljević, Knez Mihailevo

ulica 3. Beograd. 35682-4

Ruzno.

Povećavanje slike

od svakojakin fotografiskih
 alika prima Photo Pick-Rück,
 Beograd, Kralja Milana u-
 lica 42. 35681-5

35682-4

35683-5

35684-5

35685-5

35686-5

35687-5

35688-5

35689-5

35690-5

35691-5

35692-5

35693-5

35694-5

35695-5

35696-5

35697-5

35698-5

35699-5

35700-5

35701-5

35702-5

35703-5

35704-5

35705-5

35706-5

35707-5

35708-5

35709-5

35710-5

35711-5

35712-5

35713-5

35714-5

35715-5

35716-5

35717-5

35718-5

35719-5

35720-5

35721-5

35722-5

35723-5

35724-5

35725-5

35726-5

35727-5

35728-5

35729-5

35730-5

35731-5

35732-5

35733-5

35734-5

35735-5

35736-5

35737-5

35738-5

35739-5

35740-5

35741-5

35742-5

35743-5

35744-5

35745-5

35746-5

35747-5

35748-5

35749-5

35750-5

35751-5

35752-5

35753-5

35754-5

35755-5

35756-5

35757-5

35758-5

35759-5

35760-5

35761-5

35762-5

35763-5

35764-5

35765-5

35766-5

35767-5

35768-5

35769-5

35770-5

35771-5

35772-5

35773-5

35774-5

35775-5

35776-5

35777-5

35778-5

35779-5

35780-5

35781-5

35782-5

35783-5

35784-5

35785-5

35786-5

35787-5

35788-5

<div data-bbox="